

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallennettu versio.
Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat
saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Melamies, I. 2021. Sidosryhmätyötä paliskunnissa. Poromies. 88 (1), 87-88.

SIDOSRYHMÄTYÖTÄ PALISKUNNISSA

Teksti **Iida Melamies**

Miten ja miksi kehittää yhteistyötä paliskunnan verkostoissa?

Jokaisella paliskunnalla on lukuisia eri sidosryhmiä eli tahoja, joiden kanssa paliskunta on vuorovaikutuksessa, ja jotka vaikuttavat paliskunnan toimintaan ja joihin paliskunnan toiminta vaikuttaa. Sidosryhmätyö tarkoittaa kaikenlaista yhteydenpitoa ja yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Sidosryhmäsuhteiden hoitamisella on suuri vaikutus paliskuntien toimintaan ja siihen, minkälaisena ympäröivä yhteiskunta paliskuntien ja lopulta poroelinkeidon toiminnan kokee. Ennakoivalla sidosryhmätyöllä pystyttäisiin vähentämään ristiriitailanteita ja helpottamaan erilaisia neuvottelutilanteita.

KYSELY PALISKUNNILLE

Sidosryhmätyön kehittämiseksi on ensin tunnistettava paliskuntien tärkeimmät sidosryhmät. Kartoitimme niitä kyselyllä osana kesällä 2020 alkunutta Yhteinen poronhoitoalue -hanketta. Kyselyyn vastasi 18 paliskuntaa. Lisäksi täydensimme kyselyn tuloksia puhelinhaastatteluilla.

Vastaajista suurin osa koki sidosryhmien ottavan poronhoidon huomioon toiminnassaan joko tyydyttävästi tai välttävästi. Yksikään vastaajista ei kokenut sidosryhmien ottavan poronhoitoa huomioon erinomaisesti ja vain 11 % koki sidosryhmien ottavan poronhoidon huomioon hyvin. Puolet vastaajista koki sidosryhmätyön lisääntyneen viime vuosina ja 39 % koki sen pysyneen ennallaan.

Valtaosalla paliskunnista on säännöllistä toimintaa, kuten vuosittaisia tapaamisia, joidenkin sidosryhmien kanssa. Yleisimpiä näistä olivat Metsähallitus, Puolustusvoimat sekä kaivosyhtiöt.

Eniten haasteita paliskunnat koki yhteistyöstä Metsähallituk-

sen kanssa. Erityisesti mainittiin valtion maiden käyttö teollisiin hankkeisiin, metsästyslupien myynti ja jonkin verran maanmuokkaus. Metsähallitus mainittiin toisaalta myös toimijana, jonka kanssa yhteistyö sujuu erityisen hyvin. Avoimista vastauksista ilmenee, että erityisesti Metsähallituksen metsäpuolen kanssa käytävät neuvottelut ovat viime vuosina kehittyneet positiiviseen suuntaan. Toisaalta pieni osa vastaajista koki, ettei neuvotteluissa oikeasti huomioida paliskunnan mielipidettä.

Muita sidosryhmiä, joiden kanssa paliskunnat kokevat kyselyn mukaan haasteita, ovat kunnat ja kuntapäätäjät erityisesti maankäyttö- ja elinkeidon kehittämisasioissa. Vastauksissa nousivat esiin myös ongelmat maanviljelyksen, vapaa-ajan asukkaiden sekä yksityismetsätalouden kanssa.

Kyselyssä kysyttiin myös mille sidosryhmille tulisi antaa enemmän kohdennettua tietoa porotaloudesta. Vastaukset jakautuivat laajasti. Yli puolet vastaajista mainitsi kuntapäätäjät, kansanedustajat ja poliittiset puolueet. Seuraavaksi eniten ehdotettiin vapaa-ajan asukkaita, autoilijoita, kunnan viranomaisia, kaivosyhtiöitä ja -toimijoita, maanviljelijöitä ja metsästäjiä.

TYÖPAJOJA

Sidosryhmäkyselyn avulla saimme tietoa paliskuntien tärkeimmiksi kokemista sidosryhmistä.

Seuraavaksi selvitämme paliskuntien ja sidosryhmien tarpeet viestintän ja sen sisällön suhteen. Järjestämme jatkossa muun muassa työpajoja, joista saadun tiedon pohjalta toteutamme materiaalia paliskuntien käyttöön sidosryhmätyön helpottamiseksi. Lopputuloksena voi olla esimerkiksi oppaita, videoita tai koulutuksia porotaloudesta sidosryhmille. Työpajojen osallistujat voivat olla paliskuntien edustajia, yksittäisiä poronhoita-

Paliskunnan osakkaita seuraamassa kunnanvaltuuston kokousta. Kuva Iida Melamies.

jia, asiantuntijoita ja eri sidosryhmien edustajia.

Helmikuussa 2021 toteutettiin ensimmäinen sidosryhmätyöpaja, jonka aiheena oli kuntapäätäjät. Työpajan pohjalta tuotetaan materiaalia keväällä valituiksi tuleville poronhoitoalueen kunnanvaltuutetuille. Koko hankkeen aikana on tarkoitus tuottaa vähintään viidelle eri sidosryhmälle kohdennettua tietoa poroelinkeinoista edistämään yhteistyötä ja vuorovaikutusta.

Sen lisäksi Yhteinen poronhoitoalue -hanke tuottaa paliskuntien käyttöön verkostoitumisoppaan, jossa annetaan myös vinkkejä sujuvaan sidosryhmätyöhön.

Lapin AMK:n toteuttaman Yhteinen poronhoitoalue: Kehittämistä verkostoissa, paliskunnissa ja porotalousyrityksissä -hankkeen rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Euroopan sosiaalirahastosta. Hankkeen kokonaisbudjetti on 317 321 euroa, josta

ESR- ja valtion rahoituksen osuus on 237 991 euroa. Hankkeen toteutusajka on 1.6.2020–31.5.2023.

Lisätietoja iida.melamies@lapinamk.fi tai aki.ranta@lapinamk.fi

Iida Melamies

Toimii Yhteinen poronhoitoalue -hankkeessa projektipäällikkönä sekä työhyvinvoinnin ja poroelinkeinojen asiantuntijana. Hän on tutkinut YAMK-opinnäytetyössään poronhoitajien työsuojelun kehittämistä. Kun hanketoiltaan ehtii, Melamies viettää aikansa mieluiten porohommissa.